Grieks

in Wikipedia, die vrye ensiklopedie

Hierdie artikel handel oor die taal. Vir die etniese groep, sien Grieke.

Indo-Europese tale

Indo-Europese tale

Albanees | Anatolies
Armeens | Balties | Kelties
Germaans | Grieks | Indo-Irannees
Italies | Slawies | Togaars

Proto-Indo-Europees

Taal | Vereniging | Geloof
Kurgan | Yamna | BMAC | Ariaans

Indo-Europese studies

Die **Griekse taal** (ελληνικά, *elliniká*, [eliniˈka], letterlik: "Helleens" of ελληνική γλώσσα, *ellinikí glóssa*, [eliniˈci ˈɣlosa], luister (hulp·inligting), letterlik: "Helleense taal") is 'n Indo-Europese taal wat bestaan vanaf ongeveer die 14de eeu v.C. in die Kretiese inskrywings genaamd *Linear B*. Miceense Grieks van hierdie periode word onderskei van latere Klassieke of Antieke Grieks vanaf die 8ste eeu v.C. en later, toe tekste in die Griekse alfabet begin skryf is.

Moderne Grieks is 'n lewende taal en een van die rykste oorblywende tale vandag, met meer as 600 000 woorde. Sekere vakkundiges plaas baie klem op die ooreenkomste met millennia-oue Griekse tale. Die onderlinge verstaanbaarheid met antieke Grieks is 'n saak van debat: Daar word aangevoer dat 'n "redelik goedgeleerde" spreker van die moderne taal die antieke dialekte sal kan lees, maar dit is nie duidelik gemaak hoeveel van hierdie opvoeding bestaan uit blootstelling tot woordeskat en grammatika wat verouderd in normale kommunikasie is nie. Grieks vanuit die Hellenistiese en Bisantynse tye is merkbaar nader aan Moderne Grieks. Vanaf 1834 tot 1976 is daar 'n poging aangewend om Καθαρεύουσα (*Katharevousa*, [kaTa'revus], "gereinigde taal", 'n poging om eeue-oue natuurlike linguistieke verandering aan 'n taal te korrigeer) as die enigste aanvaarbare vorm van Grieks in Griekeland te maak. Ná 1976 is Δημοτική (*Dhimotiki*, [Dimoti'ci], "taal van die mense") uiteindelik deur die Griekse regering aanvaar as beide die *de facto* en *de jure* vorme van die taal. 'n Groot hoeveelheid woorde en uitdrukkings bly onveranderd deur die eeue behoue, en

Grieks **ελληνικά** ***elliniká***	
Uitspraak:	[eliniˈka]
Gepraat in:	Griekeland Siprus Turkye Italië Albanië Noord-Masedonië Roemenië Egipte Frankryk Oekraïne
Gebied:	Suid-Europa
Totale sprekers:	13,1 miljoen[1]
Rang:	111
Taalfamilie:	Indo-Europees Helleens **Grieks**
Skrifstelsel:	Griekse alfabet; in die verlede: Lineêr B, Sipriese lettergreepskrif
Amptelike status	
Amptelike taal in:	Europese Unie Griekeland Siprus
Gereguleer deur:	*geen*
Taalkodes	
ISO 639-1:	`el`
ISO 639-2:	`gre (B)T` `ell (T)`

word gevind in 'n aantal ander tale, insluitend Latyn, Nederlands, Italiaans, Duits, Frans, Engels en Afrikaans. Tipiese voorbeelde hiervan sluit meeste terminologiename in, soos *astronomie*, *demokrasie*, *filosofie*, *antropologie* ens.

ISO 639-3:	`ell (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ell)`

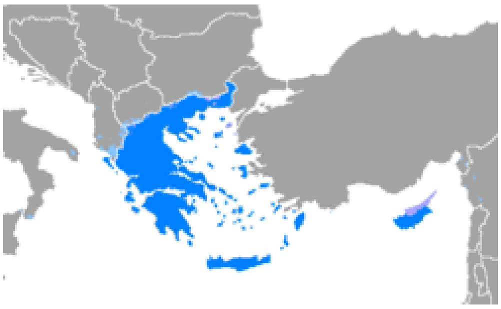

Nota: Hierdie bladsy kan IFA fonetiese simbole in Unicode bevat.

Inhoud

Geskiedenis
  Oorsprong
Skryfstelsel
Zolotas se toespraak
Voorbeelde
Sien ook
Verwysings
Eksterne skakels

Geskiedenis

Oorsprong

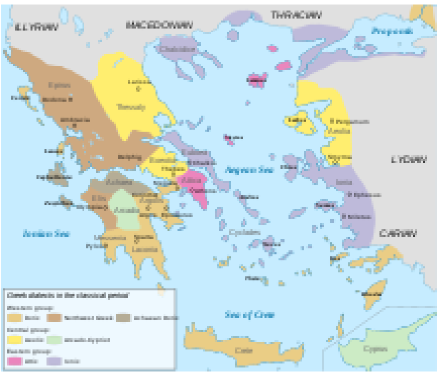

Antieke verspreiding van Griekse dialekte

Daar bestaan baie teorieë oor die oorsprong van die Griekse taal. Een teorie stel voor dat dit ontstaan het met die migrasie van proto-Griekse sprekers na Griekeland, wat in enige periode tussen 3200 v.C. tot 1900 v.C. gebeur het. 'n Ander teorie handhaaf dat Grieks in Griekeland self ontwikkel het vanuit 'n vorige Indo-Europese taal.

Skryfstelsel

Grieks word geskryf met die Griekse alfabet wat dateer vanuit die 8ste eeu v.C. Die Griekse alfabet bestaan uit 24 letters: Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ, Φ, Χ, Ψ, Ω.

In die verlede het Grieke ander skryfstelsels gebruik: Lineêr B (hierdie skrif is heeltemal vergete na 12 eeu vC), en die Sipriese lettergreepskrif (verwant aan Lineêr B), wat in 10-3 eeue VC in Siprus bestaan het).

Zolotas se toespraak

In 1954 het professor Xenophon Zolotas 'n toespraak gemaak by die Harvard-universiteit. Die toespraak was natuurlik in Engels, maar vol woorde wat afgelei is vanuit Grieks:

Kyrie,

Verspreiding van Grieks in die Hellenistiese tydperk

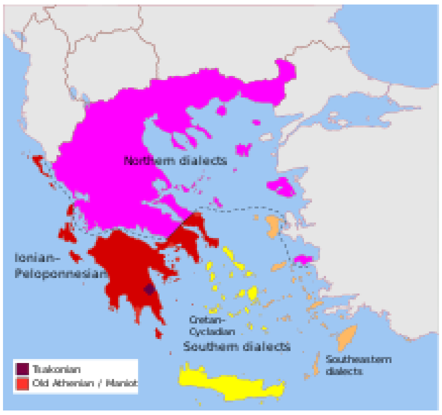

Moderne verspreiding van Griekse dialekte

I eulogize the archons of the Panethnic Numismatic Thesaurus and the Ecumenical Trapeza for the orthodoxy of their axioms, methods and policies, although there is an episode of cacophony of the Trapeza with Hellas. With enthusiasm we dialogue and synagonize at the synods of our didymous Organizations in which polymorphous economic ideas and dogmas are analyzed and synthesized. Our critical problems such as the numismatic plethora generate some agony and melancholy. This phenomenon is characteristic of our epoch. But, to my thesis, we have the dynamism to program therapeutic practices as a prophylaxis from chaos and catastrophe. In parallel, a panethnic unhypocritical economic synergy and harmonization in a democratic climate is basic. I apologize for my eccentric monologue. I emphasize my eucharistia to you Kyrie, to the eugenic and generous American Ethnos and to the organizers and protagonists of this Amphictyony and the gastronomic symposia.

Mr Xenophon Zolotas

Voorbeelde

Die Onse Vader in Grieks (Matteus 6:9-13):
Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφελήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας·
ἀμήν.

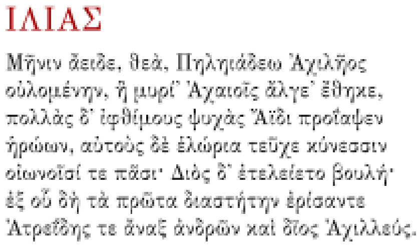

ΙΛΙΑΣ

Μῆνιν ἄειδε, θεὰ, Πηληιάδεω Ἀχιλῆος
οὐλομένην, ἣ μυρί᾽ Ἀχαιοῖς ἄλγε᾽ ἔθηκε,
πολλὰς δ᾽ ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν
οἰωνοῖσί τε πᾶσι· Διὸς δ᾽ ἐτελείετο βουλή·
ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἀτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.

Die sewe beginverse van Homeros se *Ilias*

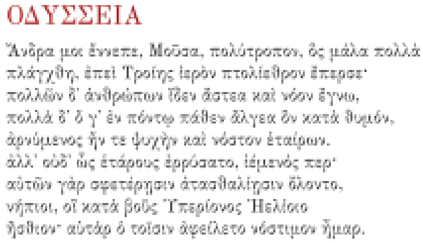

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
πολλῶν δ᾽ ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω,
πολλὰ δ᾽ ὅ γ᾽ ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων.
ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο, ἱέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἠελίοιο
ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.

Die nege beginverse van Homeros se *Odussee*

Sien ook

- Koine
- Ponties
- Lys van gedrukte Afrikaans-vreemdtalige woordeboeke

Verwysings

1. "Ethnologue: Languages of the World, Seventeenth edition, Greek" (https://www.ethnologue.com/language/ell) (in Engels). Ethnologue. Geargiveer (https://web.archive.org/web/20200504184844/https://www.ethnologue.com/language/ell) vanaf die oorspronklike op 4 Mei 2020. Besoek op 29 April 2016.

Eksterne skakels

Wikimedia Commons bevat media in verband met ***Grieks***.

Sien ***Grieks*** in Wiktionary, die vrye woordeboek.

- Learn Greek- Official site of the Greek Institute of language and speech processing (http://www.xanthi.ilsp.gr/filog/)
- The Greek Language and Linguistics Gateway (http://greek-language.com)
- A Brief History of the Greek Language (http://greek-language.com/historyofgreek/)
- The Perseus Project (http://www.perseus.tufts.edu/) has many useful pages for the study of classical languages and literatures, including dictionaries.
- Free online resources for learners (both Ancient and Modern Greek) (http://www.sprachprofi.de.vu/english/gr.htm)
- Athena (http://www.ecclesia.gr/greek/help.htm#english), public domain polytonic greek font
- Gentium -- a typeface for the nations (http://www.sil.org/~gaultney/gentium/), a freely available font including polytonic Greek support
- Learn Greek Online (http://didymos.kypros.org/LearnGreek/), for people who would like to learn the beauty of modern Greek (with real audio files, totally free)
- Learn Ancient Greek (http://www.textkit.com/) at Textkit. There you can find free downloadable Ancient Greek grammars and readers.
- Generator for Greek typographical filler text (http://www.lorem-ipsum.info/_greek)
- Greek–English, English–Greek dictionary (http://www.kypros.org/cgi-bin/lexicon).
- Greek–English Dictionary (http://www.websters-online-dictionary.org/definition/Greek-english/): from Webster's Online Dictionary (http://www.websters-online-dictionary.org) - the Rosetta Edition.
- Greek–Spanish dictionary (http://www.filol.csic.es/dge/).
- European Union Dictionary to/from Greek to all EU languages (Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Italian, Latin, Portuguese, Spanish, Swedish) (http://europa.eu.int/eurodicautom/Controller)

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Griekeland&action=edit)

Tale van Griekeland

Amptelike taal	Grieks
Minderheidstale	Albanees (Arvanities) · Armeens · Aroemeens · Bulgaars · Ladino · Macedonies · Romani · Turks
Griekse variëteite	Kretensies · Kappadosies · Ponties · Manioties · Tsakonies · Jewanies
Gebaretale	Griekse gebaretaal

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Hongarye&action=edit)

Tale van Hongarye

Amptelike taal	Hongaars
Minderheidstale	Kroaties · Duits · Grieks · Hongaarse gebaretaal · Roemeens · Serwies · Slowaaks · Sloweens
Uitgestorwe tale	Kumies · Kiptsjagies

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Oekra%C3%AFne&action=edit)

Tale van Oekraïne

Amptelike tale	Oekraïens (dialekte)
Minderheidstale	Armeens · Azerbeidjans · Wit-Russies · Bulgaars · Krim-Tataars · Gagaoesies · Duits (Zipserduits) · Grieks (Ponties · Marioepols) · Hongaars · Karaimies · Krimtsjagies · Lezgies · Pools (Lwów) · Plautdietsch · Roemeens (Moldawies) · Romani (Karpaties) · Russies · Rusyn · Tartaars · Slowaaks · Oeroemees · Jiddisj

Gebaretale	Oekraïense gebaretaal

Sien ook: Taalbeleid in Oekraïne

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Roemeni%C3%AB&action=edit)

Tale van Roemenië

Amptelike taal	Roemeens
Streeks-/ minderheidstale	Albanees · Armeens · Bulgaars · Kroaties · Tsjeggies · Duits · Grieks · Hongaars · Italiaans · Macedonies · Pools · Romani · Russies · Rusyn · Serwies · Slowaaks · Krim-Tataars · Turks · Oekraïens · Jiddisj
Gebaretale	Roemeense gebaretaal

v · t · e (https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Sjabloon:Tale_van_Suid-Afrika&action=edit)

Tale van Suid-Afrika

Pan-Suid-Afrikaanse Taalraad · Kommissie vir die regte van kulturele, godsdienstige en taalkundige gemeenskappe · Departement van Kuns en Kultuur

Amptelik	**Wes-Germaans**		Afrikaans · Engels
	Suidelike Bantoe	**Sotho-Tswana**	Noord-Sotho *(Sesotho sa Leboa)* · Suid-Sotho *(Sesotho)* · Tswana *(Setswana)*
		Nguni	Suid-Ndebele *(isiNdebele)* · Swazi *(siSwati)* · Xhosa *(isiXhosa)* · Zoeloe *(isiZulu)*
		Tswa-Ronga	Tsonga *(Xitsonga)*
		Venda	Venda *(Tshivenḓa)*
Nie-amptelike tale genoem in die Grondwet van 1996	**Inheems**		Bhaca · Khoi · Lala · Lozi · Nama · Nhlangwini · Noord-Ndebele · Phuthi · San · Tuu
	Uitheems		Duits · Grieks · Gujarati · Hindi · Maleis (geskiedkundig) · Oerdoe · Portugees · Tamil · Telugu
	Religieus		Arabies · Hebreeus · Sanskrit
Ander	**LGBT-slang**		Gayle · Ngqumo *(IsiNgqumo)*
	Ander		Fanagalo · Nederlands (geskiedkundig) · Oorlams · Pretoria-Sotho · Scamto · Suid-Afrikaanse gebaretaal · Tsotsitaal

Normdata	BNE: XX1387174 (http://catalogo.bne.es/uhtbin/authoritybrowse.cgi?action=display&authority_id=XX1387174) · NDL: 00562480 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00562480)

Ontsluit van "https://af.wikipedia.org/w/index.php?title=Grieks&oldid=2207428"

Die bladsy is laas op 16 Junie 2020 om 11:47 bygewerk.

Die teks is beskikbaar onder die lisensie Creative Commons Erkenning-Insgelyks Deel. Aanvullende voorwaardes kan moontlik ook van toepassing wees. Sien die Algemene Voorwaardes vir meer inligting.